

ROZSNYAI MARGIT: Mendelssohn zenéje

Egy koncert elé.....

Kevesen ismernek...

Tudnak rólam ezt, azt; dicsekvéseket, panaszkodásokat, eredményeket és kudarcokat...de ritkán adódik bensőséges, mély

beszélgetés..

Apa halála után anyát egy rövid ideig volt kollégája, többször hívta magához, és én elkísérhettem...

Az egyik alkalommal, a művészetek kerültek szóba, beszélgettünk a számunkra kedves festőkről, zenészekről, írókról...

A beszélgetés végén ezt jegyezte meg; „Milyen érdekes! Mennyire romantikus vagy és milyen erőfeszítéssel próbálsz ezt kordában tartani!”

Próbáltam magamban ellentmondani, de régóta tudom, Ő ismert engem...

A romantikus idealizál, álmodozik, tervez, és többnyire becsapódik; az elvárásai nem egyeznek a valósággal...Csalódnak benne és csalódik, törekennyé válhat, meghasadhat, s hogy többnyire megmarad.. El kell fogadni, hogy a kívül-állók, másfajta Világban élnek, érznek, kívánnak...

Mendelssohn álmodozó lehetett, sokáig nem figyelt fel arra, hogy tehetsége nem védi, nem védheti meg a viharoktól, „kitettsége” sebezhetővé teszi..

Hamvas Béla írja az egyik elmélkedésében, hogy ha meghal, csak a virágokat – látványukat, illatukat – sajnálja, hogy soha többé nem érezheti, láthatja.

Én több mindent fájlok, ha majd el kell hagynom.

A virágok, a virágos rétek, mezők, számomra is nagyon fontosak. De fontosak a gondolatok, a könyvek, és fölöttük szinte ott van az ember és Istene között létraként a zene, amely akkor is van, amikor a szem már fáradt, nem érzékel, és az illatok elenyésznek...

Velem vannak akkor is dallamívek, ha nincs hangszer, hang, ami közvetíti az örömeiket, álmokat és tragédiát! Érzem a zenét, ahogy a madarakat, vagy a csendet. Bár untam, és lusta voltam a gyakorlásokban, és nehéz volt a kezem, az íráshoz nem kellett feltétlenül, elég volt, ha a gondolataim fölöttem, bennem könnyedén lebegtek.

A zene inspirált, ahogy egy-egy virág, madár, vagy erdő, a fák, vagy akár az eső szaga..

Kísért a zene, a játékosság, ahogy a valóság és fantázia határán mozog az ember, mert bár erősen tartja a valóság, fel-felkéri táncra a fantázia.

Mendelssohn és társai, Mozart, Schumann és a többiek velem voltak akkor is, amikor a fák gyökereiről írtam. A gyökér erő!

A föld az anyja, talán sűg is neki, igazgatja...

Ha a föld szikkadt, és kevés a tápértéke, a magnak kell erősnek lennie, ha földszülő humuszban gazdag és jó létet biztosít, átadja erejét, gyakran a kapott jólét természetesnek tűnik, és a magonc más elemeknek, kiszolgáltatottjává válhat.

A mi fajtánknál a játékosság egyben menekülés a kérlelhetetlen idővel, helyzetekkel szemben, olyan, mint a termékeny álmodozás, a valóságot szülő fantázia, gondolat...

Talán úgy, ahogy a vándorok keresik a Világ ismeretlen, vagy a többség számára elérhetetlen zugait, helyeit, és sérüléseket, sebeket feledve az ezerszínű Élet káprázatában gyönyörködnek, - amelyben benne van az ember, és mégis tart távolságot, hogy leírhasa, megmutathassa mindazt a gyönyörűséget, amivel találkozott sajátmagában!

Így a folyamatos jelenben levés sem tudja tompítani az érdeklődést, a kíváncsiságot, ezt a játékosságot, mely szüntelenül utakat keres, variációkat, az érzelmi gondolatokká formálásához, úgy hogy ne vesszen el a lényeg, az

érték, az érzélem, a szín és az illat...

Bíztatja és láttatja a jövőt.

Keveredik az Élet a megélttel; ahogy egy zongora hangjai a vonós, vagy fúvós hangszerekkel..

Amíg beszélgetnek egymással a hangszerek a triószonátában. „Kucorgok magamban”. Barátságosan fogadnak; gondolkodhatok, írhatok, érezhetek, amelyet mindig szenvedélyesen és mégis pontosan próbálok megvalósítani megmérettetésekben, örömeiben és szenvedéseikben. Mindig máshogyan... Ahogy ezt az Élet is teszi...

Amikor gimnazista koromban ültem a kopott és mégis gyönyörűségnek tűnő Zeneakadémiának nevezett Házban, a karzaton; táncokat láttam, amíg a zene körbevett. Foroghattam, lassan, könnyű lépésekkel sétálhattam, vagy repülhettem. Táncokat koreografáltam csak magamnak, történeteket írtam csak magamnak.

A reménytelenül romantikus életakarásomat formáltam a hétköznapokban, fékeztem, fegyelmeztem; ám gyakran bújtam könyvekbe, mesterek zenéibe, mint békés kuckókba, vagy tágas és csöndes rétekbe. Vizeken keringtem csodás és értő társakkal, szinte súlytalanul.

Ők voltak az igazi társaim, testetlenül, mégis éreztem meleg, simító kezüket, láttam barátságos tekintetüket...

Már tudom, ha bármikor zenét hallgatok, hangulatom és felkészültségem átalakítja, saját játékba hívja azt, akár ismerős a zene, akár, nem. Benne vagyok az értelmezésben, holott nem értelmezem, hanem érzem.

Érzem a szenvedélyt, a nevetést, a mókákat, a sírást, a fájdalokat, vagy a megszólaló melankóliát, lemondást.

Nem vagyok képzett, bár többnyire ismerem a képzelt, vagy valós törekvéseket, értő és elmélyedő bíraktól, szenvedélyes zenészekről, akiktől

zenét hallgatok, vagy értelmezéseket olvasok, szándékokat, melyeket egy-egy szimfónia, egy tétel, vagy egy-egy hangszerre írott darab képvisel, de ezek éppen csak megérintenek, az aktuális hangulatom, gondolatom gazdagítja, színesíti, ami foglalkoztat, amin tűnődöm akkoriban..

Testvéreim Ők valamennyien, társaságukban, csupán embertársaimtól nem értetlen, - néha sértetlen, ha egyedül vagyok is..

Miért ragaszkodott Mendelssohn lánytestvéréhez, annyira, hogy megölte termékeny agyát, ha voltak gyermekei. És a felesége?...

Mennyi álma lehetett az évek alatt, mennyi menekülés!

Mennyi remény, mennyi ki nem mondott vágy.

Vajon mennyire ismerjük a zene nyelvét?...

„ Ha majd életem végén a Halál Angyala elé jutok, azt hiszem lázadás nélkül fogom tudni követni az ismeretlenbe..

Elmulasztottál valamit?

Azt válaszolom; nem hiszem.

De ha majd így szól:

Sajnálsz itt hagyni valamit?

Azt fogom mondani: A virágokat, az önzetlen emberi gondolatokat és legfőképpen a zenét!

Szívesen és könnyen lemondok arról, ami a földön él,

de a zene, a zene!”